

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Dr. Mehmet Müezzinoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 19.12.2016

Atıla SERTEL
İzmir Milletvekili

Sabah saat 09:00'da açılıp yaz aylarında gece 23:00'e kadar açık alışveriş merkezlerinde, sokak aralarına kadar inmiş zincir marketlerde çalışan işçilerin fazla mesai her zaman sorun yaratmıştır. Günde en az 12 saat olan alışveriş merkezlerinde ve marketlerde çalışanlar, aslında İş Kanun'unun kendilerine tanıdığı bir çok haktan uzak olarak para kazanmaya çalışıyor.

Kurumsal şirketler vardiya sistemi ile çalışarak fazla mesai yapılmasını engellemeye çalışıyor. Ancak bugün Türkiye genelinde sayıları binlerce olan zincir marketler, istihdam açısından önemli bir boşluğu doldursa da çalışanların özellikle uzun çalışma sürelerine istinaden kazanmış oldukları haklarının verilmesinde önemli sıkıntılar mevcut.

Alışveriş merkezlerinde ve zincir marketlerde çalışanlar, günde 12 saate varan sürelerde gün yüzü görmeden ve temiz hava almadan çalışmalarını sürdürmekte.

Oysa; İş Kanunu'nun 41.Maddesine göre haftalık 45 saati aşan çalışma süreleri fazla çalışma olarak nitelendirilir ve yine aynı maddeye göre fazla çalışma yapılan süreler için ücret, normal saat ücretinin yarı oranında arttırılarak hesap edilir. Alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren pek çok mağazada ise İş Kanunu'nun fazla çalışmaya ilişkin kuralları dikkate alınmamakta, çalışanlar tatil yapmaksızın uzun sürelerde çalıştırılmaktadırlar. Bu bilgilerden hareketle;

10/20

- 1- Alışveriş merkezlerindeki mağazalarda ve zincir marketlerde çalışanların özlük haklarıyla ilgili Bakanlığınız tarafından yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 2- AVM'lerde ve zincir marketlerde günlük 12 saati bulan çalışma süreleriyle ilgili çalışanların mesai ücretlerinin verilip verilmediğine ilişkin denetimler yapılmakta mıdır?
- 3- Çalışanların mesai ve izin haklarını tam olarak almalarını sağlamak için Bakanlık olarak ne gibi çalışmalar yürütüyorsunuz?
- 4- Bazı büyük marketler ve AVM'lerde vardiya sistemi uygulanmasına rağmen bir çoğunun vardiya sistemi uygulamadığı ve İş Kanunu'na ve çalışma saatlerine aykırı hareket ettikleri bilinmektedir. Haftalık 72 saati bulan çalışma insani bir durum mudur yoksa kölelik midir? Nasıl açıklıyorsunuz?
- 5- Türkiye genelinde günlük 12 saat ve daha fazla sürede çalışan AVM ve market sayısına ilişkin herhangi bir istatistiki çalışma var mıdır? Bu mağazalarda ve marketlerde toplam çalışan sayısı nedir?
- 6- Bu tür mağaza ve marketlerde çalışanların mesai ve özlük haklarını alamadıkları gerekçesiyle Bakanlığınıza ilettiği şikayet sayısı nedir? Yapılan bu şikayetlerin kaç işveren lehine, kaç çalışan lehine sonuçlanmıştır?